

Οδηγός για το περιβάλλον

Τουρισμός και περιβάλλον

Πάρις Τσάρτας, Θεόδωρος Σταυρινούδης,
Σμαράγδα Ζαγκόση, Άννα Κυριακάκη,
Μαгдаληνή Βασιλείου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:	
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	11
1.1 Εισαγωγή	12
1.2 Προβλήματα που προκύπτουν από την τουριστική ανάπτυξη	14
1.3 Ο ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στη διαχείριση θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΉΠΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ..	29
2.1 Παράγοντες που οδήγησαν στην εμφάνιση Περιβαλλοντικά Ήπιων Μορφών Τουρισμού	30
2.2 Ήπιες Μορφές Τουρισμού που συνδέονται με το Περιβάλλον	34
2.3 Οικοτουρισμός	36
2.4 Αγροτουρισμός	40
2.5 Τουρισμός Περιπέτειας	43
2.6 Πολιτιστικός Τουρισμός	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
ΤΟΥ ΜΑΖΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ	
ΉΠΙΩΝ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	51
3.1 Πρακτικές ανάπτυξης του ΟΜΤΔ και πεδία παρέμβασης....	54
3.2 Πρακτικές ανάπτυξης του ΟΜΤΔ και πεδία παρέμβασης των ΜΚΟ	56

3.3 Πρακτικές ανάπτυξης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και πεδία παρέμβασης των ΜΚΟ	2
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

4.1 Τι είναι η Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη;.....	2
4.2 Πολιτικές σε διεθνές επίπεδο - Ατζέντα 21	2
4.3 Πολιτικές σε εθνικό και τοπικό επίπεδο	2
4.4 Εργαλεία προώσπισης της Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης.....	2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ Ο ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΜΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΑ ΤΑΞΙΔΙΑ: ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΜΚΟ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

6.1 Εισαγωγή	10
6.2 Πρωτοβουλίες που μπορούν να αναλάβουν οι τοπικές ΜΚΟ για την ενημέρωση και πληροφόρηση των τουριστών	10
6.3 Συνεργασία μεταξύ ΜΚΟ και άλλων φορέων/ομάδων για την καλύτερη και πιο άμεση πληροφόρηση των τουριστών	11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΟΙ ΝΤΟΠΙΟΙ, ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ - Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΜΚΟ

7.1 Οι Ντόπιοι	2
7.2 Οι Επιχειρηματίες	2
7.3 Ο ρόλος των Περιβαλλοντικών ΜΚΟ	3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΠΡΩΘΗΣΗ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΚΟ	141
8.1 Παιδαγωγικού περιεχομένου παρεμβάσεις	143
8.2 Ο ρόλος των ΜΚΟ στην προώθηση ενός περιβαλλοντικά υπεύθυνου τουρισμού	149
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ: ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ. ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΜΚΟ	153
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: Ο ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΗΠΙΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	163
10.1 Εισαγωγή	164
10.2 Εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης σε έναν τουριστικό προορισμό ο οποίος στηρίζεται σε ήπιες μορφές τουρισμού - Ο ρόλος των ΜΚΟ σε κάθε φάση	165
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	179
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	187
Παράρτημα Α: Βασικοί ορισμοί	187
Παράρτημα Β: Χάρτα για τη Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη	197
Στάδια Κατάρτισης Τοπικής Ατζέντας 21	200
Προγράμματα Οικολογικής Σήμανσης και Πιστοποίησης	201
Παράρτημα Γ	203
Παράρτημα Δ: Νομικό Καθεστώς	207